

การวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์

นาง ชุชม ชรณธรรม

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-911-7

009788

I 16535924

AN ANALYSIS OF AWARDED RESEARCHES
IN THE SOCIAL SCIENCES

Mrs. Chuchom Thoranatham

ศูนย์วิทยพัชการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์
โดย นางชอุ่ม ขรณธรรม
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมภ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเชตนิมม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์
ชื่อนิสิต นางชอุ่ม ขรรณธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ในการพิจารณาทุนรางวัล วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยที่ได้รับรางวัล และศึกษาทัศนคติของนักวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มคุณภาพงานวิจัย ตลอดจนแนวทางการผลิตนักวิจัยที่มีคุณภาพ ประชากรที่ใช้แยกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นรายงานการวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์จากทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จำนวน 19 เรื่อง และจากทุนรัชดาภิเษกสมโภชจำนวน 6 เรื่อง ประเภทที่สองเป็นนักวิจัยที่ได้รับรางวัลจำนวนทั้งหมด 18 ท่าน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจการวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสัมภาษณ์นักวิจัยเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพิจารณาทุนรางวัล วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบลักษณะงานวิจัยในด้านต่าง ๆ เสนอค่าเป็นร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหาความสัมพันธ์และหาค่าฐานนิยมในแต่ละค่าตอบ

ผลการวิจัย

1. เกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ในการพิจารณาคัดเลือกทุนรางวัลไม่แตกต่างกันคือ เน้นในด้านมีความรู้และมติประโยชน์ของงานวิจัยเป็นสำคัญ
2. ลักษณะงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ในด้านต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่พบว่า เป็นการวิจัยประยุกต์และประเภทการวิจัยเชิงบรรยาย

3. ผลการศึกษาถึงที่มาของโครงการพบว่า แหล่งที่ผู้วิจัยได้หัวข้อมากที่สุดคือ
ตัวผู้วิจัยเอง

4. ในด้านวิธีการบริหารโครงการวิจัย พบว่า สำหรับโครงการวิจัยที่มีการ
คัดเลือกนักวิจัยรวมจากผู้สมัครใจและสนใจเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการแบ่งงานตามความ
สมัครใจของผู้ร่วมวิจัย ส่วนโครงการวิจัยเดี่ยว พบว่าส่วนใหญ่มีการคัดเลือกบุคลากร
ผู้ช่วยวิจัยจากผู้ร่วมงานในหน่วยงานเดียวกัน โดยมอบหมายงานตามความสามารถและ
พบว่า โดยทั่วไปผู้บริหารโครงการทั้งสองแบบใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่องาน ส่วน
ในด้านการบริหารเงินทุนพบว่าไม่ได้มีการจัดสรรแบ่งงบประมาณไว้ชัดเจน

5. ผลการศึกษาถึงวิธีดำเนินการวิจัยในด้านการวิจัยเชิงบรรยาย การวิจัย
เชิงประวัติศาสตร์ และการวิจัยทดลอง พบว่าวิธีดำเนินการวิจัยในด้านต่าง ๆ มีขั้นตอน
ดำเนินการ เป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องโดยทั่วไป จึงพบว่านักวิจัยส่วนใหญ่ไม่พบอุปสรรค
ปัญหามากนัก และนักวิจัยได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยที่มีประสิทธิภาพว่า
ส่วนใหญ่ขึ้นกับตัวผู้บริหารโครงการเป็นสำคัญ

6. แนวทางการเพิ่มคุณภาพงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ในทรรศนะนักวิจัยพบว่า
ในการเลือกหรือกำหนดปัญหาในการวิจัย อาจารย์ในมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับหน่วยงาน
ที่จะทำการวิจัย รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนในการพัฒนานักวิจัย
ให้เพียงพอ และควรจะเน้นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Develop-
ment) สำหรับแนวทางการผลิตนักวิจัยที่มีคุณภาพในด้านการจัดหลักสูตรพบว่า ควรเพิ่ม
เวลาเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มากขึ้น และไม่ควรเน้นการวิจัยเชิงปริมาณมาก
เกินไป ในด้านการเรียนการสอน ควรเน้นการสอนให้เป็นนักวิจัยมิใช่เน้นแค่กระบวนการ
วิจัย และควรมีการปรับปรุงคุณภาพอาจารย์ผู้สอนทางค่านี้อยู่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. Almost, all of the researchers got the topics by themselves.

4. In the large projects, the researchers consisted of the persons who wanted to participate and those who were interested in, the tasks were divided according to the willingness of the research team. In the one-researcher-self-management project, the assistants were selected from those who worked in the same department, and the jobs were distributed according to the assistant's abilities. The budget system was found that was not clearly well-planned.

5. It was also found that the methodology of the descriptive, historical and experimental researches being studied were conducted correctly. So there were no problems. Finally the researchers suggested that the efficiency methodology depended on the administrators of the project mostly.

6. The researchers suggested the way to increase the quality of Social-Sciences were that the university researchers and the government official should work cooperatively. The government and the participated department should support to train the qualified researchers. Research and development should be the area of concentration. For training qualified researchers, both theories and practices needed to be enlarged however the quantitative techniques should not be overstressed. For instructional process the researcher should not be taught the research process only but should be trained to be real researchers. At last the quality of the university instructors needed to be improved.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยคำแนะนำอันมีค่าและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีโดยตลอดจากศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนแนวความคิดต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ขอกราบขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์อย่างเป็นกันเอง และให้ยืมเอกสารต่าง ๆ ที่สำคัญ และขอขอบคุณนักจิตวิทยาฝ่าย ที่ให้มอบเงินทุนจำนวนหนึ่งสนับสนุนงานวิจัยนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ และน้องทุกคน ๆ คนที่กรุณาให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา โดยเฉพาะคุณสุรชัย ชรบธรรม และคุณกิตติโชติ บัวใจบุญ ที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณ คุณวิเศษ ทัตถพานิช ที่กรุณาช่วยตรวจแก้ไขบทความภาษาอังกฤษในครั้งนี้นี้ด้วย

ชอุ่ม ชรบธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๗

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ณ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	8
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ลักษณะประชากร	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	102
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนโครงการที่เสนอขอรับรางวัลและที่ได้รับรางวัล จำแนกตามประเภทรางวัลและตามปีพุทธศักราช	13
2	จำนวนโครงการที่ได้รับรางวัลจำแนกตามสาขาวิชาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518-2526	14
3	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินรางวัลผลงานวิจัย	16
4	จำนวนผู้เสนอขอรับทุนรางวัลวิจัยรัชกาลที่ ๖ และผู้ได้รับอนุมัติ จำแนกตามสาขาวิชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2527	17
5	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาการทางสังคมศาสตร์	36
6	เปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาทุนรางวัลในมิติต่าง ๆ	44
7	รายชื่องานวิจัย ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัลที่เยี่ยมทางสาขาสังคมศาสตร์จากทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จำแนกตามปีที่ได้รับรางวัลและสาขาวิชาการ	45
8	รายชื่องานวิจัย ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัลชมเชยทางสาขาสังคมศาสตร์จากทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จำแนกตามปีที่ได้รับรางวัลและสาขาวิชาการ	46
9	รายชื่องานวิจัย ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จากทุนวิจัยรัชกาลที่ ๖ ประเภทอาจารย์ จำแนกตามปีที่ได้รับรางวัลและสาขาวิชาการ	48
10	รายชื่องานวิจัย ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์จากทุนวิจัยรัชกาลที่ ๖ ประเภทอาจารย์จำแนกตามปีที่ได้รับรางวัลและสาขาวิชาการ	48

11	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามลักษณะวัตถุประสงค์	49
12	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามประเภทของการวิจัย	50
13	การกระจายของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์	51
14	การกระจายของวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์	52
15	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามประโยชน์ที่ได้จากผลวิจัย	53
16	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามแหล่งทุนที่ได้รับในการวิจัย	54
17	จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ จำแนกตามที่มาของหัวข้อโครงการวิจัย	55
18	การแจกแจงความถี่ของแนวทางการได้หัวข้อที่มีคุณค่าทางวรรณคดีของนักวิจัย	56
19	การแจกแจงความถี่ของจำนวนนักวิจัยในโครงการวิจัยหมู่	57
20	การแจกแจงความถี่ของวิธีการบริหารโครงการวิจัยหมู่ในคานต่าง ๆ	57
21	การแจกแจงความถี่ของวิธีการบริหารโครงการวิจัยเดี่ยวในคานต่าง ๆ	59
22	การแจกแจงความถี่ของปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารโครงการวิจัย	61

ตารางที่

หน้า

23	การแจกแจงความถี่ของแนวทางการบริหารโครงการวิจัย ให้มีประสิทธิภาพ	62
24	การออกแบบการวิจัยเชิงบรรยาย	65
25	การแจกแจงจุดเด่นและจุดค้อยของงานวิจัยในทรรณะของ นักวิจัย	69
26	การแจกแจงความถี่ของปัญหาในวิธีดำเนินการวิจัย	70
27	การแจกแจงความถี่ของวิธีดำเนินการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ในทรรณะนักวิจัย	71
28	การแจกแจงความถี่ของการนำผลวิจัยไปใช้ในทรรณะของ นักวิจัย	72
29	การแจกแจงความถี่ของทรรณะนักวิจัยในค้ำนการเพิ่ม คุณภาพงานวิจัยทางสาขาสังคมศาสตร์	73
30	การแจกแจงความถี่ของทรรณะนักวิจัยในค้ำนแนวทางการ ผลิตนักวิจัยที่มีคุณภาพ	74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย